

Sendes per e-post til politidirektoratet@politiet.no

Deres referanse:

Vår referanse:
201901110

Sted, Dato
Oslo, 04.04.2019

HØRINGSSVAR – LOV SOM GIR UTVALG TILGANG TIL OPPLYSNINGER UNDERLAGT LOVBESTEMT TAUSHETSPLIKT

Det vises til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 18. mars 2019 og tilhørende e-post fra Politidirektoratet av 27. mars 2019 med høringsfrist 1. april 2019. Etter avtale med direktoratet sendes høringssvaret etter denne fristen.

Kripos har enkelte merknader til lovforslaget. Disse følger nedenfor.

Innledende merknader

Kripos vil påpeke at lovforslaget medfører begrensninger av personvernforordningens prinsipper for behandling av personopplysninger og den registrertes rettigheter. Dette gjelder særlig lovforslagets § 4 om behandling av personopplysninger og § 5 om unntak fra den registrertes rettigheter.

I personvernforordningen artikkel 23 oppstilles det flere krav til innholdet i lov som begrenser den registrertes rettigheter og personvernforordningens prinsipper. Et krav er at det i lov som medfører slike begrensninger "skal, når det er relevant, minst inneholde særlige bestemmelser om formålene med behandlingen eller kategorier av behandling, kategoriene av personopplysninger, omfanget av begrensningene som er innført, garantiene for å unngå misbruk eller ulovlig tilgang eller overføring, spesifisering av den behandlingsansvarlige eller kategoriene av behandlingsansvarlige," jf. artikkel 23 nr. 2 bokstav a til e. Slike bestemmelser fremgår ikke i lovforslaget og loven vil således ikke oppfylle kravene etter personvernforordningen artikkel 23.

Formålet med behandlingen

Under punkt 5 i høringsnotatet uttaler departementet at "Loven vil danne den ytre rammen for utvalgets arbeid. I det tilfelle at mandatets angivelse av arbeidsoppgaver er videre enn hva loven tillater, må mandatet tolkes innskrenkende". Kripos vil bemerke at lovforslaget i seg selv hverken inneholder noen angivelse av mandat eller arbeidsoppgaver, men kun tar for seg "tilgang til saker", jf. lovforslagets § 1. Lovforslaget inneholder heller ingen angivelse av hva formålet med utvalgets behandling av opplysninger er.

Behandlingsansvar

Loven bør fastsette hvem som vil være behandlingsansvarlig for opplysningene som tilkommer utvalget. Å presisere formålene med behandlingen vil videre klargjøre grensene for bruken av opplysningene som tilkommer utvalget.

Om opplysninger gradert STRENGT FORTROLIG

Enkelte personer med tilknytning til de aktuelle sakene kan ha fått innvilget beskyttelsestiltaket adressesperre (også kjent som kode 6 og kode 7) av politiet eller barnevernet. Opplysninger som kan avsløre disse personenes oppholdssted er hos politiet gradert STRENGT FORTROLIG, jf. beskyttelsesinstruksen § 4. Videre kan enkelte dokumenter tilknyttet vurdering og gjennomføring av beskyttelsestiltak være gradert STRENGT FORTROLIG, enten for å beskytte den trusselutsatte eller for å verne om politiets kilder og metoder for gjennomføring av beskyttelsestiltak.

Etter Kripas' syn bør opplysninger som kan avsløre den trusselutsattes oppholdssted ikke utleveres til partnerdrapsutvalget. Dersom utvalget ønsker å kontakte den trusselutsatte, kan politiet formidle ønsket om kontakt og sørge for at kontakten kan skje på en måte som ikke avslører den trusselutsattes oppholdssted. Videre bør dokumenter som er gradert STRENGT FORTROLIG av hensyn til politiets kilder og metoder ikke utleveres utvalget. I slike tilfeller bør det være mulig for politiet å gi utvalget en muntlig redegjørelse for de vurderinger som ligger til grunn for beskyttelsestiltaket.

Til § 1 om hvilke saker utvalget skal ha tilgang til

Det følger av forslaget til § 1 at "Utvalget skal ha tilgang til saker om drap og andre forbrytelser med dødsfølge begått av daværende eller tidligere partner".

Kripas stiller spørsmål ved om utvalget har et reelt behov for å få tilgang til straffesakene som gjelder partnerdrapene. I høringsnotatet er det uttalt at hensikten med utvalgets arbeid er å "avdekke om, i hvilken grad og eventuelt på hvilken måte det har forekommet svikt i det offentlige tjenesteapparat i forkant av disse sakene". Å gi utvalget tilgang til den fullstendige straffesaken som omhandler draps- eller voldshandlingen med dødsfølge synes ikke å være nødvendig for å fastsette hva det offentlige tjenesteapparatet kunne eller skulle ha gjort opp mot offer og gjerningsperson før drapet eller voldshandlingen med dødsfølge.

Etter Kripas' syn bør utvalgets tilgang til straffesaker begrenses til å gjelde *nødvendige og relevante* opplysninger for utvalgets arbeid i stedet for å gjelde "saker om drap og andre forbrytelser med dødsfølge begått av daværende eller tidligere partner". Dette gjelder under forutsetningen om at loven vil inneholde en bestemmelse som omhandler hva formålet med behandlingen av opplysningene er eller hva mandatet eller oppgavene til utvalget er.

Til § 2 om opplysninger til utvalget

I forslaget § 2 heter det at "Enhver kan uhindret av lovbestemt taushetsplikt gi de opplysninger til utvalget som er nødvendig for at utvalget skal kunne utføre sine oppgaver". Kripas vil påpeke at det ikke fremgår i forslaget hva utvalgets oppgaver er, slik at begrensningen som i utgangspunktet ligger i vilkåret "nødvendig for at utvalget skal kunne utføre sine oppgaver" mister sin betydning. Kripas henstiller til at det tas inn en bestemmelse som omhandler utvalgets formål og oppgaver.

Til § 4 om behandling av personopplysninger

I forslaget § 4 fremgår det at "opplysninger som ikke faller inn under arkiveringsplikten i eller i medhold av arkivloven skal "slettes når utvalget har avsluttet sitt arbeid". Kripos vil bemerke at bestemmelsen skiller seg fra prinsippet om lagringsbegrensning etter personvernforordningen artikkel 5 om at personopplysninger ikke skal lagres "i lengre perioder enn det som er nødvendig for formålene som personopplysningene behandles for".

I høringsnotatets punkt 8.2 uttaler departementet at "Utvalget skal løpende vurdere hvorvidt de personopplysninger som til enhver tid behandles, er nødvendige for å gjennomføre oppgavene i utvalgets mandat". Denne uttalelsen stiller Kripos seg bak, og påpeker at § 4 annet ledd i lovforslaget ikke reflekterer synet departementet uttrykker i høringsnotatets punkt 8.4.

Kripos foreslår derfor at § 4 annet ledd bør lyde: "Opplysninger som ikke faller inn under arkiveringsplikten i eller i medhold av arkivloven skal slettes når de ikke lenger er nødvendige for at utvalget skal kunne utføre sine oppgaver. Opplysningene skal senest slettes når utvalget avslutter sitt arbeid".

Til § 5 om unntak fra den registrertes rettigheter

Det følger av forslaget at "Retten til innsyn etter personvernforordningen artikkel 15 gjelder ikke så langt det vil kreve en uforholdsmessig stor innsats å gi innsyn".

Som utgangspunkt kan den registrerte få innsyn i opplysninger om seg selv, selv om disse er taushetsbelagte, da opplysninger ofte vil være taushetsbelagt av hensyn til den registrertes personvern. Opplysninger om den registrerte kan imidlertid også være taushetsbelagt av politimessige hensyn etter politiregisterloven § 23 annet ledd, slik at opplysningene er unntatt innsyn etter personopplysningsloven § 16 første ledd bokstav d. Her vil politiet være nærmest til å avgjøre om opplysninger er taushetsbelagt av hensyn som gjør at den registrerte ikke kan få innsyn i opplysningene.

Kripos vil understreke at der utvalget behandler begjæringer om innsyn i opplysninger som har opphav i politiets registre, må den behandlingsansvarlige for registeret gis adgang til å gi føringer for hvilke opplysninger den registrerte kan få innsyn i. Kripos er behandlingsansvarlig for 17 av de sentrale politiregistrene.

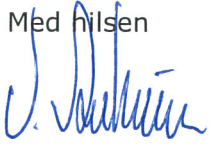
Til § 6 om forbud mot bruk som bevis i senere straffesak

Det foreslåtte bevisforbudet har en klar side til kriminalitetsbekjempelse. Kripos' prinsipielle utgangspunkt er at opplysninger som tilkommer utvalget også bør kunne benyttes som bevis i straffesaker. Manglende oppklaring og irtteføring av alvorlig kriminalitet som følge av begrensninger i bruken av opplysninger, er også egnet til å svekke tilliten til både politiet, domstolen og myndighetsapparatet. Prinsippet om fri bevisføring og hensynet til sakens opplysning, innebærer at påtalemyndigheten bør kunne føre de bevis man har. Dette vil bidra til en riktig avgjørelse og straffereaksjon.

Etter dette er Kripos standpunkt at opplysninger som tilkommer utvalget også bør kunne benyttes som bevis i straffesak, i alle fall i de alvorligste sakene.

Kripos bemerker videre at det ikke foreligger noen forklaringsplikt for de som utvalget er i kontakt med, og at de som oppgir opplysninger selv kan velge hva de ønsker å dele med utvalget.

Med hilsen

Vigleik Antun
ass. sjef Kripos

Saksbehandler:
Mari Einen Sævik
rådgiver
Telefon: 23 20 80 00